

Oxelösunds kommun

Uppföljning av granskning av
korrupsionsförebyggande arbete

Building a better
working world

1. Sammanfattande bedömning	2
2. Bakgrund	3
2.1. Syfte och avgränsning	3
3. Granskning av korruptionsförebyggande arbete.....	4
3.1. Kommunstyrelsens svar	4
3.2. Styrelserna i Kustbostäder och Oxelö Energis svar	5
3.3. Svar från övriga nämnder	5
3.3 Uppföljning av vidtagna åtgärder	6
3.4 Sammanfattad bedömning	7
4 Källförteckning	9

1. Sammanfattande bedömning

Revisorerna granskar kommunstyrelsen och nämndernas verksamheter genom grundläggande granskning samt fördjupade granskningar inom utvalda områden. En väsentlig del i revisionens arbete är att följa upp tidigare granskningar för att se vilka resultat granskningarna har givit. I föreliggande granskning har granskningen som genomfördes 2017, *Granskning av korruptionsförebyggande arbete*, följts upp. Granskningen renderade i ett antal rekommendationer.

I tabellen nedan redovisas en sammanställning av uppföljningen med angivelse av huruvida åtgärder vidtagits till följd av lämnade rekommendationer.

Av totalt åtta rekommendationer bedöms tre vara åtgärdade medan två bedöms vara delvis åtgärdade. I viss utsträckning har bedömningen blivit delvis åtgärdad då det vissa insatser genomförts, men inte med den kontinuitet eller omfattning som avsetts i rekommendationen. Tre av rekommendationerna bedöms vara ej åtgärdade.

Granskning	Antal rekommendationer	Åtgärdat		
		Ja	Delvis	Nej
Granskning av korruptionsförebyggande arbete	8	3	2	3

Vår övergripande bedömning är att rekommendationerna delvis har hörtsammats sedan granskningen genomfördes. Det har skett en utveckling av styrdokument och rutiner i både kommunen och bolagen. Det har även genomförts ett antal informations- och utbildningsinsatser med bäring på frågorna.

Kommunstyrelsen har hörtsammatt rekommendationen om förtydligande av riktlinjen mot muta och korruption. Två rekommendationer har delvis hörtsammats, rörande genomförande av utbildningsinsatser samt beaktade av risker för korruption i riskanalysarbetet. Risker för oegentligheter beaktas enligt uppgift kontinuerligt rörande säkerhetskänslig verksamhet, men inte systematiskt i övrigt riskanalysarbete. Ett antal utbildnings- och informationsinsatser har genomförts utifrån den reviderade riktlinjen och rörande bisysslor, men det saknas en kontinuerlig planering. Rörande rekommendationerna om att stärka uppföljningen av korruptionsrelaterade åtgärder samt tydliggörande av kontaktvägar för att rapportera misstänkta oegentligheter har inga åtgärder vidtagits.

Styrelserna för Kustbostäder och Oxelö Energi har hörtsammatt rekommendationerna rörande riktlinjer rörande gåvor och rutiner för bisysslor. Rörande rekommendationen om att tydliggöra det koncerngemensamma förhållningssättet rörande oegentligheter har inga särskilda åtgärder vidtagits.

Vår bedömning är att kontinuerliga och strukturerade utbildningsinsatser samt inkludering av korruptionsrelaterade risker i bred bemärkelse i riskanalysarbetet fortsatt är av vikt för ett ändamålsenligt förebyggande arbete mot oegentligheter. Även en tydlig uppföljning och kommunikation av de åtgärder som vidtas inom området samt tydliga kontaktvägar för att rapportera misstänkta oegentligheter utöver närmsta chef, är fortsatt av vikt.

2. Bakgrund

Enligt god revisionssed i kommunal verksamhet ska revisorerna regelbundet följa upp genomförda granskningsinsatser för att få svar på om åtgärder med anledning av revisorernas granskning har vidtagits. Kommunrevisionen i Oxelösund har beslutat att följa upp nedanstående granskning som genomfördes 2017.

- ▶ Granskning av korruptionsförebyggande arbete

Uppföljning av den genomförda uppdraget bedöms sammantaget ge en god bild av vilket utvecklingsarbete som bedrivits vid kommunstyrelsen, Kustbostäder i Oxelösund AB och Oxelö Energi AB i relation till de rekommendationer som granskningen renderade i.

2.1. Syfte och avgränsning

Syftet med föreliggande granskning är att följa upp om kommunstyrelsen, Kustbostäder i Oxelösund AB och Oxelö Energi AB har vidtagit åtgärder med anledning av de rekommendationer och synpunkter som lämnades vid revisorernas granskning 2017.

De rekommendationer som gavs i samband med granskningen utgör avgränsningen för den uppföljande granskningen. Uppföljningen syftar inte till att genomföra en ny granskning utan avser att inhämta verksamheternas beskrivning av vidtagna åtgärder utifrån de givna rekommendationerna.

När den ursprungliga granskningen genomfördes, skickades granskningsrapporten samt missiv till kommunstyrelsen samt styrelserna i Kustbostäder respektive Oxelö Energi för svar, medan övriga berörda nämnder fick rapporten för kännedom. Utifrån detta har svar inhämtats från samtliga nämnder och styrelser, men vidtagna åtgärder har enbart följts upp rörande kommunstyrelsen samt styrelserna för bolagen.

Granskningen har genomförts genom erhållna skriftliga svar samt dokumentstudier av mottagna underlag utifrån givna rekommendationer.

3. Granskning av korruptionsförebyggande arbete

Syftet med granskningen var att belysa om Oxelösunds kommun har ändamålsenliga rutiner för att säkerställa att korruption, jäv och otillåtna bisysslor inte förekommer.

Den sammanfattande bedömningen var att det i huvudsak finns ändamålsenliga rutiner i form av styrdokument men att informationsinsatserna om kommunens och bolagens arbete för att säkerställa att korruption, jäv och otillåtna bisysslor inte förekommer behöver förstärkas.

Utifrån granskningens slutsatser och bedömningar lämnades följande rekommendationer.

Kommunstyrelsen:

- ▶ Komplettera Riktlinjer om muta och korruption för anställda och förtroendevalda i Oxelösunds kommunkoncern med tydligare riktlinjer kring jäv.

Kommunstyrelsen och samtliga nämnder:

- ▶ Undersök möjligheten att initiera kontinuerlig utbildning avseende oegentligheter för verksamheterna.
- ▶ Tydliggör kontaktvägar för att rapportera misstänkta oegentligheter, där den enskilde drar sig för att rapportera till närmsta chef. Överväg en anonym incidentrapportering.
- ▶ Säkerställ att risken för korruption och andra oegentligheter beaktas i riskanalysarbetet.
- ▶ Stärk uppföljningen av korruptionsrelaterade åtgärder (exempelvis att information gått ut på APT).

Styrelserna i Kustbostäder i Oxelösund AB och Oxelö Energi AB:

- ▶ Skärp skrivning om tagande av gåva i riktlinjer för de kommunala bolagens representation enligt kommunkoncernens riktlinjer.
- ▶ Ta fram rutin för bisysslor för bolagen.
- ▶ Tydliggör det koncerngemensamma förhållningssättet avseende oegentligheter utifrån av fullmäktige beslutade styrdokument.

3.1. Kommunstyrelsens svar

I kommunstyrelsens yttrande (2018-01-17), som utgör svar på den revisionskrivelse som bilades granskningen, framgår att kommunstyrelsen har bearbetat kritiken kring informationsinsatserna som lyfts i granskningen. Det lyfts fram att riktlinjen för muta och korruption har uppdaterats utifrån aktuell lagstiftning för att vara ett bättre stöd för anställda och förtroende i kommunen. Vidare framgår att gällande riktlinje för muta och korruption ska revideras avseende jäv.

I tillhörande tjänsteskrivelse anges att ett antal åtgärder föreslagits som svar på de identifierade utvecklingsområdena i granskningen av korruptionsförebyggande arbete. Utöver komplettering av gällande riktlinje avser åtgärderna utbildning och information.

Vidare framgår att riktlinjen innehåller en skrivning om att en anmälan ska göras till närmsta chef vid misstanke om korruption. Det anges att en långtgående yttrandefrihet och meddelarskydd finns som skydd för individer som lämnar uppgifter om oegentligheter. Utifrån detta har kommunstyrelsen bedömt mervärdet för en anonym incidentrapportering vara lågt ställt i relation till de resurser det tar i anspråk.

Den uppdaterade riktlinjen har delats ut till chefer i kommunen och på kommunens digitala arbetsplats Origo. Det föreslås genomförande av regelbundna informationsinsatser till chefer och anställda samt komplettering av en checklista för introduktion för nyanställda gällande riktlinje och utbildningar.

3.2. Styrelserna i Kustbostäder och Oxelö Energis svar

Vid genomgång av protokoll har vi inte funnit att styrelserna har behandlat granskningsrapporten specifikt eller givit något svar rörande rekommendationerna. I ett remissvar till revisionen daterat 2017-12-18 framgår att bolagen har tagit del av granskningen och delar revisorernas uppfattning. I ett övergripande perspektiv beskrivs att bolagen har ett fungerande systematiskt arbete med att identifiera riskområden samt följa upp detta i en internkontrollplan.

Vidare beskrivs att bolagen behöver ta fram en rutinbeskrivning för hur de arbetar med internkontroll, för att minska risken att utsättas för korruption och hamna i jävsfrågor. En annan åtgärd som lyfts fram är att införa en rutin med att vid varje medarbetarsamtal ta upp frågan angående eventuella bisysslor och jävsfrågor.

Bolagens formuleringar rörande tagande av gåva och oegentligheter behöver synkroniseras med kommunkoncernens formuleringar. En identifierad framgångsfaktor är att i högre grad diskutera jäv och korruptionsfrågor inom organisationen för att påminna om vikten av att inte försätta sig i situationer där beslut och arbete kan påverkas. På ett kommande styrelsemöte under 2018 planeras att uppdatera respektive styrelse på aktuella rutiner och arbeten rörande dessa frågor.

Enligt VD har styrelserna haft genomgångar om bolagens strategiska dokument och där ingick att övergripande beskriva de styrdokument som finns. Kustbostäders styrelse behandlade det 3 juni §55 2019 och Oxelö Energis styrelse den 19 juni § 47 2019.

3.3. Svar från övriga nämnder

Utbildningsnämnden

Av nämndens yttrande över granskningsrapporten framkommer att utbildningsförvaltningen har en väl grundad kultur att vara noga med att inte komma i jävsituationer och att inte ta mot gåvor och mutor från leverantörer. Det finns även rutin på att fråga om bisyssla på medarbetarsamtal. Genom att genomföra regelbundna informationsinsatser till chefer och anställda med hjälp av Sveriges Kommuner och Landstings webbaserade utbildningsmaterial tror utbildningsförvaltningen att medvetenheten kring jäv och korruption kommer att öka.

Materialet kommer att tillgängliggöras på kommunens digitala arbetsplats tillgängligt för alla medarbetare. När det gäller föreslagen punkt om att införa en anonym incidentrapportering har utbildningsförvaltningen ingen synpunkt.

Utbildningsförvaltningen föreslår till intern kontrollplan 2019 att införa en kontrollpunkt som bidrar till en minskad risk för oegentligheter.

Vård- och omsorgsnämnden

Av nämndens yttrande över granskningsrapporten framgår att vård- och omsorgsförvaltningen med anledning av tidigare granskning av hot

och rättssäkerhet i myndighetsutövning har tagit fram dokumentet *Rutiner för att förebygga otillbörlig påverkan samt hot och våld vid myndighetsutövning*. Med otillbörlig påverkan avses även korruption.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

I nämndens yttrande beskrivs att medarbetarna inom miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen är väl medvetna om risker och signaler om korruption och jäv och det förs en öppen diskussion vid behov. Frågan lyfts även minst en gång per år under ordnade former i samband med en arbetsplatsträff.

Vidare beskrivs att om åtgärder och förändringar ska genomföras, så bör det ske på en kommunövergripande nivå och inte på nämndnivå. I yttrandet hänvisas vidare till kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Kultur- och fritidsnämnden

Av nämndens yttrande framkommer att kultur- och fritidsförvaltningen under hösten 2017 har informerat personalen om de reviderade riktlinjerna. Frågan om bisyssla ingår i rekrytering och introduktion av anställda. Frågan om bisyssla ingår även i det årliga medarbetarsamtalet när det finns behov. När det gäller jäv i kultur- och fritidsnämnden tar ordförande upp frågan innan respektive ärende.

3.3 Uppföljning av vidtagna åtgärder

Den uppföljande granskningen har tagit avstamp i de rekommendationer som lämnades i samband med granskningen.

Kommunstyrelsen

De uppdaterade riktlinjer om muta och korruption för anställda och förtroendevalda i kommunkoncernen inkluderar ett tydligt avsnitt om jäv. Riktlinjen reviderades 2018-04-04. Vidare har upphandlingspolicyn reviderats, det har tillförts en del kring otillåten påverkan sedan ursprungsgranskningen genomfördes 2017. Introduktionschecklistan för nyanställda har också uppdaterats med en punkt om bisysslor.

Det har genomförts ett antal informations- och utbildningsinsatser med bäring på korruptionsförebyggande arbete sedan 2017, främst utifrån den revidering av riktlinjen som då gjordes. Information om den reviderade riktlinjen respektive bisysslor har skett på central samverkansgrupp vid två tillfällen (2017 och 2018). En specifik utbildning utifrån förslag till reviderad riktlinje hölls enligt uppgift under en ledarfrukost för chefer i september 2017.

Introduktionsprogrammet för nya chefer inkluderar ett avsnitt om jäv. Härutöver har vi inte tagit del av någon information om att utbildning anordnas kontinuerligt.

Risken för korruption och andra oegentligheter beskrivs ingå i kommunens arbete med säkerhetsskydd, under de åtgärder som benämns personalsäkerhet. Risken för korruption i andra delar av riskanalysarbete beaktas inte specifikt. En utredning kring misstänkt jäv genomfördes under 2018 och i samband med utredningen vidtogs ytterligare åtgärder i form av förtydligande i upphandlingspolicyn avseende otillåten påverkan samt säkerställande av attestrutiner. Det har även tagits fram en sammanställning över samtliga chefers anmälda bisysslor.

I flera arbetsgrupper (där utsatthet för otillåten påverkan bedöms stor) finns enligt uppgift frågan om otillåten påverkan som återkommande diskussionspunkt vid arbetsplatsträffar.

Enligt erhållna svar följs det inte upp på övergripande nivå huruvida styrdokument och åtgärder rörande korruptionsförebyggande arbete berörs i verksamheterna, t.ex. på arbetsplatsträffar.

Att information om bisysslor har inkluderats vid introduktion har följts upp inom ramen för internkontrollarbetet. I övrigt sker inga uppföljningar rörande introduktion för medarbetare. Det genomförs enligt uppgift uppföljning av att chefer deltar i introduktionsprogrammet. Då detta sker för första gången i nuvarande form, deltar utöver nya chefer även ett antal chefer som varit anställda en längre tid.

Styrelserna i Kustbostäder i Oxelösund AB och Oxelö Energi AB

Styrelserna har anpassat bolagens riktlinje enligt kommunkoncernens riktlinje, vilket tagits upp på arbetsplatsträffar. Den uppdaterade riktlinjen rörande representation, gåvor och personalaktiviteter innehåller en skärpt skrivning om tagande av gåvor. Rutiner kring bisysslor har utvecklats med hjälp utav en riktlinje och blankett som finns med i introduktion av nyanställda.

Det har enligt uppgift även införts ett system för bevakning av leverantörsfakturer innan betalning med fokus på oegentligheter med minskad bedömd risk. Detta har sammanställts i en ny riskmatris. Styrelserna avser även att revidera attestförordningen för att inte en ensam person ska kunna godkänna och attestera.

Ingen särskild dialog rörande samordning eller koncerngemensamt förhållningsätt har förts.

3.4 Sammanfattad bedömning

Rekommendation	Åtgärdad			Kommentar
	Ja	Delvis	Nej	
<i>Kommunstyrelsen:</i> Komplettera Riktlinjer om muta och korruption för anställda och förtroendevalda i Oxelösunds kommunkoncern med tydligare riktlinjer kring jäv.	X			De uppdaterade riktlinjerna innehåller ett tydligt avsnitt om jäv.
<i>Kommunstyrelsen och samtliga nämnder:</i> Undersök möjligheten att initiera kontinuerlig utbildning avseende oegentligheter för verksamheterna.		X		Det har genomförts ett antal utbildningsinsatser i verksamheterna 2017 och 2018. Ett avsnitt om jäv har inkluderats i introduktionsprogrammet för nya chefer. Vi har dock inte tagit emot något underlag som visar en kontinuerlig planering rörande utbildning och information, varpå rekommendationen bedöms som delvis åtgärdad.

<p><i>Kommunstyrelsen och samtliga nämnder:</i> Tydliggör kontaktvägar för att rapportera misstänkta oegentligheter, där den enskilde drar sig för att rapportera till närmsta chef. Överväg en anonym incidentrapportering.</p>			X	<p>Kommunstyrelsen har i sitt yttrande över granskningsrapporten betonat att det tydligt framgår i riktlinjen att en anmälan ska göras till närmsta chef vid en upptäckt misstanke om korruption. Inga åtgärder har vidtagits.</p>
<p><i>Kommunstyrelsen och samtliga nämnder:</i> Säkerställ att risken för korruption och andra oegentligheter beaktas i riskanalysarbetet.</p>		X		<p>Risken beaktas med fokus på säkerhetskänslig verksamhet. Risken för korruption i andra delar av riskanalysarbetet beaktas inte systematiskt.</p>
<p><i>Kommunstyrelsen och samtliga nämnder:</i> Stärk uppföljningen av korruptionsrelaterade åtgärder (exempelvis att information gått ut på APT).</p>			X	<p>Utöver att vi har tagit del av underlag rörande ett antal genomförda utbildnings- och informationsinsatser, så sker det enligt uppgift ingen systematisk uppföljning rörande korruptionsrelaterade åtgärder på övergripande nivå.</p> <p>Efter en utredning om misstänkt jäv 2018, vidtogs åtgärder i form av förtydligande av upphandlingspolicyn och säkerställande av attestrutiner. Det togs även fram en sammanställning av samtliga chefers anmälda bisysslor.</p> <p>Då rekommendationen har fokus på en systematiskt uppföljning av vidtagna åtgärder och att dessa kommuniceras i organisationen, bedöms den som ej åtgärdad.</p>
<p><i>Styrelserna i Kustbostäder och Oxelö Energi:</i> Skärp skrivning om tagande av gåva i riktlinjer för de kommunala bolagens representation enligt kommunkoncernens riktlinjer.</p>	X			<p>Den uppdaterade riktlinjen inkluderar en skärpt skrivning om gåvor.</p>
<p><i>Styrelserna i Kustbostäder och Oxelö Energi:</i> Ta fram rutin för bisysslor för bolagen.</p>	X			<p>Det har tagits fram både riktlinje och blankett för redovisning av eventuell bisyssla som också finns med i introduktion av nyanställda.</p>
<p><i>Styrelserna i Kustbostäder och Oxelö Energi:</i> Tydliggör det koncerngemensamma förhållningssättet avseende oegentligheter utifrån av fullmäktige beslutade styrdokument.</p>			X	<p>Då ingen dialog förts rörande ett koncerngemensamt förhållningssätt avseende oegentligheter, bedöms rekommendationen som ej åtgärdad.</p>

Oxelösund den 6 november 2019

Steven Wall
EY

Anja Zetterberg
EY

4 Källförteckning

- ▶ Granskning av korruptionsförebyggande arbete i Oxelösunds kommun 2017.
- ▶ Kallelse kommunstyrelsen 2018-03-07. Svar på revisionsrapport – Granskning av korruptionsförebyggande arbete.
- ▶ Kallelse kultur- och fritidsnämnden 2018-02-26. §10 – Yttrande över revisionsrapport – Granskning av korruptionsförebyggande arbete.
- ▶ Kallelse miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 2019-02-27 – §15 Yttrande över revisionsrapport – Granskning av korruptionsförebyggande arbete.
- ▶ Kallelse utbildningsnämnden 2018-02-28 – §7 Yttrande över revisionsrapport – Granskning av korruptionsförebyggande arbete.
- ▶ Kallelse vård- och omsorgsnämnden 2018-02-28 – §6 Yttrande över revisionsrapport – Granskning av korruptionsförebyggande arbete.
- ▶ Protokoll 2017- 2019, styrelsen i Kustbostäder ab
- ▶ Protokoll 2017-2019, styrelsen i Oxelö Energi AB
- ▶ Riktlinje Bisyssla. Oxelö Energi AB och Kustbostäder AB.
- ▶ Riktlinjer om muta och korruption för anställda och förtroendevalda i Oxelösunds kommunkoncern, beslutad av fullmäktige 2017-09-20
- ▶ Riktlinjer om muta, korruption och jäv för anställda och förtroendevalda i Oxelösunds kommunkoncern, beslutad av fullmäktige 2018-04-04.
- ▶ Riktlinjer för representation, gåvor och personalaktiviteter, Kustbostäder AB och Oxelö Energi AB, beslutad av chefsgrupp 2015-05-05, reviderad 2019-08-26
- ▶ Upphandlingspolicy. Kommunfullmäktige 2019-04-03.
- ▶ Dagordning central samverkansgrupp 2017-09-14 och 2018-02-22
- ▶ Introduktionsprogram för nya chefer 2019, förteckning över innehåll daterat 2019-05-24